

Ha nem fog fújni a szél...

Ami lent van, az megfelel annak, ami fent van.

Évekkel korábban történt az eset. Mintha tudatom elzárt szekcióiba került volna, egyáltalán nem is emlékeztem rá. Egészen ma reggelig: álmomban újraéltem. Mindent pontosan úgy, ahogy akkor történt. Most azért írom le, mert attól félek, megint elfelejtem, hogyan menekültem meg.

Egy idegen házban voltunk, néha mégis a sajátunkra emlékeztetett. Ez viszont egyébként csak a képzeletem játéka lehet, mert a tengeren túl laknak ilyen házakban. Minden helyiségnek két ajtaja volt. Ha a tágas előszobából elindultunk az egyik irányba, vissza lehetett oda jutni anélkül, hogy sarkon kelljen fordulni. Még a kamrának is volt két ajtaja. Láttam, hogy ez jó: bármerre is mész, mindig ugyanoda jutsz. Nincs zsákutca, nem lehet sarokba szorulni. Bárki legyen a nyomokban, van kiút. Legalábbis, ha egyedül van. Ha bekerítenek, az más...

A húgom volt még velem, Farkas Adél, és egy apafigura. Semmi jel nem mutatott arra, hogy a saját apám volna. Adél biztosan tudja, ha emlékszik még.

Eleinte mindhármunkat lekötött a földszint felfedezése. Járkáltunk körbe-körbe, benéztünk minden sarokba. Amikor szembe találoztunk, futólag biccentettünk egymásnak. Az emelet le volt zárva, az első két lépcsőfokon túl nem jutottunk. A pincelejáró a lépcső alatti zugban lehetett, de az ajtaja be volt deszkázva.

Egyhangúlag úgy döntöttünk, ideje távozni. Magától értetődött, hogy az utcára nyíló ajtót csak az utolsó esetben használjuk. Mielőtt nekiláttam volna más kijáratot keresni, megakadt a szemem a folyosó falán függő ábrák egyikén. Nem láttam jól messziről. Olyasmi volt, mint egy sokemeletes torta, csak fejjel lefelé. Szemügyre akartam venni közelebből is, de Adél meglepett hangja elterelte a figyelmem.

A nyitott ablakot mutatta. Először nem értettem, mi a gond. Aztán láttam, hogy valójában vakablak. Az üveg mögött a reggeli utcakép csak fotó. A fény, ami beszűrődik rajta, a túloldaláról árad. Nem természetes fény.

Megkopogtattam. Érződött, hogy a nagyrésze mögött űr van. A közepe táján tompább hangot adott. Volt valami a farostlemez mögött, talán a merevítés része. Adél nyugtalanul nézett rám, de én csak a vállam vonogattam. Az összes ablakot végignéztem, kivéve a bejárati ajtó két oldalán. Mindegyik ugyanolyan volt, persze más-más fényképpel. A hátsó ablakok a kertet mutatták, a szélsők meg a

szomszédokra néztek, és a nyugati oldalon lévők kevesebb fényt árasztottak. Kimászni egyiken sem lehetett.

Meglazítottam a gallérom, mert teljesen átnedvesedett. A homlokom is kiverte a víz. Jobbnak láttam pihenőt tartani. A fürdőszobába mentem, hogy megmosakodjak. Éppen onnan jött az apafigura, adta a kilincset. Roppant kellemetlen szag fogadott a helyiségben. Mindjárt láttam, hogy dolga végezte után arra már nem volt esze, hogy leöblítse a vécét. A fürdőszoba ablakát nem lehetett kinyitni, és a ventilátor sem működött. Kelletlenül nyúltam a krómozott gombhoz. Vonakodva kattant, a porcelán tartály kongott az ürességtől. Bosszúsán fordultam a mosdóhoz, hogy végre felfrissítsem magam, és folytathassam a kijárat keresését.

A csap is száraz volt. A mosdókagylóban finom porréteg. Türelmetlenül mentem át a konyhába, de az a csap sem látott vizet. A hűtőhöz léptem, hogy legalább igyak – üres. A gyümölcsökkel megrakott tál felé fordultam. A felületükön játszó viaszos fény árulkodott: mind műanyag.

Adélt a nappaliban találtam, szépen sorjában dobálta le a könyveket a polcra. Mindegyiket felütötte, aztán a kanapé tövében gyarapodó halomra vetette. Kérdő tekintetemet elkapva, izgatottan mondta: egyiket sem olvasta még senki. Sem egy gyűrött lap, sem egy megtört gerinc. Nincs egy jegyzet a margókon, vagy szármárful. Ahol volt könyvjelző, ott az is behajtvá, ahogy kijött a nyomdából. Olyan könyvet is talált, ami fel sem lett rendesen vágva.

Az apafigura a bárszekrény körül ólálkodott már egy ideje. Amikor említettem, hogy a csapból nem folyik víz, végre rászánta magát: kivette a kristálypalackot, és teletöltött egy kristály poharat. Aranybarna színe alapján whiskeynek tűnt. Nagyot akart nyelni, de már a korty közepén a padlóra köpte. Panaszkodott, hogy olyan az íze, mintha pocsolyából merték volna. Adél a fejét csóválva vette ki a kezéből a poharat. Megszagolta, beledugta a nyelve hegyét. Mondta neki, hogy ebben csak ételfesték van, tiszta víz. Ha szomjas, igyon.

Máris felhajtott két pohárral. Megfordult a fejemben, hogy kérjek. Elhessegettem a gondolatot.

Még egyszer körbejártam a földszintet, de a konyhából nyíló hátsó ajtó kutya-bejáróján kívül nem találtam más kijáratot. Azon átdugtam a lábfejem. Nem ütött semmibe, de nem foglalkoztam vele többet. Ahhoz egyébként is túl kicsi, hogy arra jussunk ki. A nappaliba visszatérve Adél tanácstalan tekintete fogadott. Ő sem jutott többre. Az apafigura éppen az utolsó pohár italt ürítette. A hatalmas kortyok közt olykor csettintett a nyelvével.

A főbejáraton megyünk ki, mondtam, és hirtelen sarkon fordultam.

Határozott léptekkel vágtam át a folyosón és az előszobán. Mielőtt azonban a kilincshez nyúltam volna, jobbnak láttam kilesni az oldalsó ablakon. Vesztemre született a gondolat. Belegabalyodtam a függönybe, és olybá tűnt, soha nem szabadulok. Minél többet forogtam, annál szorosabbra húzódott körülöttem a

műszálás, fátýolszerű anyag. A végére már minden teljes sötétségbe borult, nem kaptam levegőt. Kisfű koromban csináltam utoljára ilyet. Az egyik első emlékem.

A roló még le volt húzva a szobában, de a réseken áttört a napfény. Egy darazsat üldöztem, a csipkés függöny fodrai közé menekült. Mire észbe kaptam, már engem is körbe ölelt, mint egy égig érő palást. A darázs megharapott, ahogy agyonnyomtam. Akkor is úgy szabadultam meg, mint most: leszakítottam az egész karnist. Anyám megvert érte, aztán petrezselyem zöldjével dörzsölte be a csípést.

A bíbor sötétítő is körém tekeredett, de a padlón elterülve már le tudtam fejteni magamról a szövetet. Feltápaszkodtam. Az ajtó két oldalán lévő ablakok mögött nem fotók voltak.

Odakint sűrű köd. A szemem sarkából láttam, hogy az üvegezett bejárati ajtónál mozgás van. Idegen nő. Hosszú kabátban, kalapban. Egy kevés napfény áttört a ködfátylon: halványárga derengés vette körül az alakját. Csak azt világította meg, amit már ismertem, az arcát nem. Sejtelmem sem volt, ki az. Vártam egy ideig, de nem mozdult. Eszembe jutott, hogy félnem kellene. Talán azért, mert fenyegetőnek tűnt a testtartása, vagy csak azért, mert nem ismertem.

Nem tudtam, ki az. Ő meg nem mozdult, csak állt az ajtóban.

Visszatántorogtam a nappaliba, és elmeséltem, mi történt. Az apafigura bágyadt tekintettel nézett maga elé, csak annyit mondott, hogy nyugodjak meg: úgyis minden magától megoldódik. Adél összefonta mellén a karját, úgy hallgatott végig. Aztán szó nélkül kiment a szobából.

Alig múlt el két perc és visszajött. Mondta, hogy egy kirakati bábu van a bejárati ajtónak döntve. Hosszú kabátban, kalapban. Arca nincs. Az ajtó kulcsa a zárban.

Ha nem találunk más kiutat, kénytelenek leszünk kinyitni – ezt nem csak én gondoltam, Adél hangosan ki is mondta. Azt is még, hogy amikor készen állok, majd jön utánam.

A folyosó szőnyegén toporogtam, aztán elkezdtem fel-alá járkálni, az elejétől a végéig és vissza. Azt gondoltam, tudatosan gondolkozom. Csak később vettem észre, pusztán arra ügyelek, hogy a szőnyeg mintázatának mely részeire léphetek rá, és mely részeire nem. Ezt is, mint gyerekkoromban. Úgy kellett végigmen-nem, hogy csak feketére lépjek, vagy csak vörösre. Inkább feketére, mert a vörös az láva – éget.

Nem pepita szőnyeg volt egyébként, talán burjánzó virágmintás. Hamar megszoktam, hány lépés a gazdaságos, és hol biztonságos. A végén már lábujjhegyen szökdécseltem feketéről feketére. Persze a mintázat kellően kusza volt ahhoz, hogy kivitelezhetetlen legyen a kísérlet, és a vörös sokszor megegetett.

Adél zökentett ki. Azt mondta, hogy ugráljak középen. Nem ott, ott középen. Most ott, most megint ott. Láttam rajta, mondani akar valamit, de az antik óra éppen delet ütött, aztán valami éktelen robaj minden irányból.

Azt hittem, földrengés, pedig felismerhetően fogaskerek kotyogására, és súlyos láncok csörgésére emlékeztetett a hang. Valami olajozatlan nyikorgás vegyült még közé.

Tudtam, a legvastagabb fal tövébe kellene bújni, de mégsem indult meg a föld. Az ablakokkal történt valami. A reggeli utcakép jobbra távozott, szürke átmenet követte, majd ugyanaz a kép, verőfényes délben. Sokkal világosabb lett. Több fény áradt a fotók mögül. Adél körbeszaladt a házban. Szólnia sem kellett, a bólintásából értettem: minden ablak lecserélődött.

Dél volt. Eszembe jutottak azok a mechanikus képek, amiket egy múzeumban láttam. Bizonyos elemek cserélődtek rajtuk az időzítő szerkezettől függően.

Néhány percig még hallgatóztunk, de ugyanolyan csend honolt, mint annakelőtte. Odakint a madarak daloltak. Egyszerre fogtuk meg a szőnyeget, és annyira összehangolt mozdulattal rántottuk félre, mintha egy szinkronúszó csapat tagjai volnánk. A folyosó közepén, a mintás szőnyeg alatt, ott volt egy csapóajtó. Úgy tűnt, lefelé lesz a legegyszerűbb.

Mire kettőt pislogtam, Adélnak már csak a feje búbja látszott ki a lyukból, aztán már az sem. Mielőtt még utána mászhattam volna, az apafigura megszólalt. Óvatosan ereszkedj lefelé, másképp szegény húgod arcába taposol, ezt jól véd az eszedbe. Bemásztam én is a lyukba, és már nem volt visszaút.

Valahonnan a mélyből hallani véltem Adél riadt sikolyát. Még egy létrafokot léptem, de már nem volt hova. Mintha szétfolyt volna minden, amibe kapaszkodhatnék. Valameddig zuhantam, majd a folyosó padlójára érkeztem. A mintás szőnyeg tompított, de így is jól bevertem a farcsontom. Adél rángatott félre. Az apafigura fél perccel maradt le mögöttem. Az esés következtében elharapta a nyelvét. Bugyogott a vér a szájából. Onnantól kezdve egy szavát sem értettük.

Olybá tűnt, hogy pontosan ugyanoda estünk, ahonnan lemásztunk. Azonnal a mosdóba rohantam. Makulátlan véécésze. A tükrös szekrénykéből felmarkoltam egy csomó vattát, és az apafigura szájába tömtem.

Adélt a nappaliban találtam, a könyvespolcot méregette. Minden a helyén. Egy ideig farkasszemet néztünk. Azt mondta, más vagyok. Neki is megváltoztak a vonásai. Az apafigura szájában úgy megduzzadt a vértől és a nyáltól a vatta, mint egy szivacs. Kiköpte az egészet, inkább az ételfestékes vízzel öblögetett. A kristálypalcspalackból alig hiányzott valami.

Egy emberként rohantunk ki az előszobába. A bejárati ajtón túl, láttam, ott állt az idegen. Adél máris sarkon fordult. Hallottam, ahogy a szőnyeg surrog, miközben félrehúzza. Mire odaértem, már azt láttam, hogy a kanapé díszpárnáit dobálja lefelé a csapóajtón, aztán mint aki talpast ugrik, eltűnt a lyukban. Tízíg számoltam, és ugrottam én is.

Még hatszor ismételtük meg ugyanezt. Hatszor zuhantunk még lejjebb, hogy minden egyes alkalommal egy ugyanolyan házban landoljunk. Közben az óra

hetet ütött, és a vakablakok irdatlan lármával éjszakára váltottak. Tűszúrásnyi lyukak voltak a fotókon, azokon szűrődött be a fény. Mint a csillagok.

Talán összességében negyedszer estünk, mikor az apafigura már nem egyenedett fel többet. Négykézláb futotta körbe a házat. Kidugta a fejét a kutyabejárón. Alig tudta visszahúzni. A ki-be nyíló műanyaglemez felsértette a nyakát és a tarkóját. A szája szélén véres hab verődött ki. Rá sem bírtam nézni. Azt hiába kérdeztem, mit látott. Dűnnyögött valamit, de nem is emberi nyelven.

Minél lejjebb értünk, annál inkább eltorzult a mi arcunk is. A ház ugyanolyan volt, de mi egyre rosszabb állapotba kerültünk. Végül már egymásra sem mertünk nézni. Eleinte Adél azzal kezdte, hogy összetörte a tükroket. Egy idő után már azt sem. Félrehúztuk a szőnyeget. Felnyitottuk a csapóajtót. Párnákat dobunk a lyukba. Ugrottunk. Zuhantunk, és a folyosóra estünk.

Azon a szinten volt az utolsó ép gondolatom, ahol Adél az éjszaka közepén ránk gyújtotta az egész házat. Pihenőt tartottunk, elaludtam. Arra riadtam fel, hogy minden recseg-ropog. Hatalmas a forróság, és meg lehet fulladni a füsttől.

Nem volt időm, hogy párnákat vessek a lejáratba. Az apafigura készségesen lebecskázott. Fejjel előre. Biztos voltam benne, hogy kitöri a nyakát. Adél viszont őrzöngött, azt mondta, hogy megvárja, amíg jönnek a tűzoltók, vagy amíg benyit az a kurva bábu. Nem fogunk bennégni, és ne akarjam megmondani, mit csináljon.

Erőszakkal kellett, hogy letuszkoljam a lyukon. Zuhanás közben csak azt kívántam, ne égjen az ház is, ahova jutunk.

Az utolsó állomáshoz érkeztünk. Talán a korábbi forróság miatt, de kimondottan fáztam. A leheletünk fodrozódott, mintha nonstop dohányfüstöt fújnánk. Adélnak kifordult a bokája, a duzzanatot elnézve részlegesen szakadhatott. Legfeljebb vonszolni tudta magát.

Az apafigura az ételfestékes vizet nyakalta, a haja csomós volt a fejéből szivárgó vértől.

Máris nekiláttam a szőnyeg félrehúzásának. Akkor kezdett hajnalodni. A vakablakok mögül érezhetően világosabb derengés áradt. A csapóajtó nem volt ott. Először azt hittem, hogy a szemem káprázik, de nem. Ott volt a vége.

A húgom a sarokban összegörnyedve jajgatott. A bokája olyan színre váltott, mint a cékla, és a formája is a céklához kezdett hasonlítani. Már abban sem voltam biztos, hogy ő az. Belenéztem a tükörbe, aztán belevágtam a kristályhamutartót. Jólesett a csörömpölés.

Odahajoltam Adélhoz, megsimogattam az arcát, de nem bírtam ránézni. Mindjárt kijutunk innen, amint feljön a Nap, súgtam. Odakuporodtam mellé. Könnyögött, csak itt ne hagyjam. Gondolkodás nélkül mondtam: eszemben sincs. A vállamra hanyatlott a feje, elaludt.

Felettünk ott lógott az ábra, mint egy fordított sokemeletes torta. Nem volt már erőm, hogy felálljak és megnézzem. Az apafigura négykézláb rohangált fel és alá.

Kergetett valamit és énekelt, vagy inkább csaholt. Elhalkult, aztán újra felerősödött – aszerint, hogy éppen melyik pontján tartott a házon belül leírt köreinek.

Megint elaludtam, talán csak pár perce. Arra ébredtem, hogy csend van. A hidegtől teljesen elgémberedtek a tagjaim. Percekbe telt, mire újra mozgatni tudtam a nyakam. Adél mellettem, még lélegzett. Az apafigura meg a fürdőkádba vackolta be magát.

Eltántorogtam a bejárati ajtóig. Az idegen ott állt és figyelt. Egy nő volt, hasonlított valakire. Kalap volt rajta és hosszú kabát. A sálját felismertem, de az arcát nem láttam jól. Nem tudtam, hogy ki az. Kattant a zár, résnyire nyitottam az ajtót, és mondtam neki: ha kienged, beengedem. Biccentett, és máris félre állt.

Odakint langyos tavaszi reggel fogadott. Néhány lépést tettem csak, mire az ajtót becsapták mögöttem. Jobbnak láttam nem visszanézni. Lebotorkáltam az út széléig, és felnéztem az égre. A kéksége körbeölelt.

Az álom is ezen a ponton ért véget. A valóság, már amennyire a múlt valóságos, álommal vált...

Most látom, mennyit írtam.

Holnapra jó időt mondanak. Reggel átolvasom, aztán kimegyek Adélhoz. Nagyot fog nézni, mikor felelmegetem az esetet. Ő biztosan jobban emlékszik mindenre...

El ne felejtsek tápsót venni a virágainak! Öntözőkanna most nem kell, a csapnál is tölthetek vizet a vázába. Aztán megpihenek a padon. Apámat is megnézem, de neki felesleges mondani. Majd azt hiszi, az apafigura valami burkolt célzás. Pedig tudhatná, ő még csak apafigura sem volt. Neki virág nem kell. Talán egy mécses, ha nem fog fújni a szél...

(A Pegasus Alkotópályázat próza kategóriájának nyertes pályaműve 2020-ban)

Ferdics Béla: *Alaprajz*, 2012, akril, vászon